

Spis treści

	Str.	Nb
Wstęp	XIX	
Wykaz skrótów	XXI	
 Część I. Wprowadzenie do prawa podatkowego		
Rozdział I. Pojęcie podatku	3	1
§ 1. Zagadnienia ekonomiczne opodatkowania.....	3	1
I. Uwagi ogólne	3	1
II. Polityczne i gospodarcze aspekty opodatkowania	4	3
1. Ekonomiczne granice opodatkowania.....	4	3
2. Zasada zdolności świadczenia.....	6	7
3. Skutki ekonomiczne opodatkowania.....	8	10
§ 2. Cechy prawne podatku.....	12	11
I. Uwagi ogólne	12	11
II. Władztwo podatkowe państwa.....	12	13
III. Cechy determinujące miejsce prawa podatkowego w systemie prawa	14	14
Rozdział II. Prawo podatkowe w systemie prawa	15	15
§ 1. Przedmiot i metoda regulacji w prawie podatkowym.....	15	15
I. Uwagi ogólne	15	15
II. Przedmiot regulacji prawnej w prawie podatkowym	16	17
III. Administracyjnoprawna metoda regulacji w prawie podatkowym	19	21
§ 2. Prawo podatkowe a prawo finansowe	20	24
I. Historyczne związki prawa podatkowego z prawem finansowym	20	24
II. Współczesne powiązanie prawa podatkowego z prawem finansowym	22	27
§ 3. Prawo podatkowe a prawo administracyjne	24	31
I. Związki prawa podatkowego z administracyjnym prawem ustrojowym	24	31

II. Związki prawa podatkowego z formalnym i materialnym prawem administracyjnym	25	32
§ 4. Prawo podatkowe a prawo cywilne	26	35
Rozdział III. System prawa podatkowego i jego struktura	29	39
§ 1. System podatkowy i zasady jego tworzenia	29	39
I. Uwagi ogólne	29	39
II. Czynniki kształtujące system podatkowy	30	41
III. Fiskalne cele opodatkowania	32	43
IV. Gospodarcze cele opodatkowania	33	46
V. Społeczne cele opodatkowania	34	47
VI. Techniczno-prawne uwarunkowania opodatkowania	35	51
§ 2. Ogólne prawo podatkowe	36	54
I. Uwagi ogólne	36	54
II. Zakres regulacji ogólnego prawa podatkowego	37	56
III. Sposoby uregulowania ogólnego prawa podatkowego	38	57
§ 3. Szczegółowe prawo podatkowe	40	61
I. Uwagi ogólne	40	61
II. Cele oraz podstawowe elementy techniki podatkowej	41	62
1. Podmiot podatku	43	67
2. Przedmiot opodatkowania	45	72
3. Podstawa opodatkowania	45	73
4. Ulgi i zwolnienia podatkowe	46	75
5. Stawka podatkowa	47	76
III. Problematyka podatkowoprawnego stanu faktycznego	48	79
Rozdział IV. Konstytucyjne podstawy opodatkowania	50	83
§ 1. Prawne granice opodatkowania	50	83
§ 2. Konstytucyjne podstawy tworzenia prawa podatkowego	53	89
I. Uwagi ogólne	53	89
II. Idea państwa prawnego	55	91
§ 3. Konstytucyjne podstawy stosowania prawa podatkowego	59	100
I. Uwagi ogólne	59	100
II. Podstawowe założenia stosowania prawa podatkowego ..	61	102
Rozdział V. Źródła prawa podatkowego	64	108
§ 1. Pojęcie źródeł prawa	64	108
I. Uwagi ogólne	64	108
II. Szeroka i wąska koncepcja systemu źródeł prawa	66	112
§ 2. Konstytucja i ustawy zwykle jako źródła prawa podatkowego ..	67	115
I. Konstytucja – źródło prawa najwyższej rangi	67	115
II. Ustawa jako źródło prawa podatkowego	69	118
§ 3. Podstawowe akty prawne jako źródła prawa podatkowego ..	73	126
I. Istota i zakres regulacji	73	126
II. Rozporządzenia	76	131
III. Uchwały jednostek samorządu terytorialnego	78	137

§ 4. Prawo międzynarodowe jako źródło prawa podatkowego	79	139
I. Uwagi ogólne	79	139
II. Problematyka podwójnego opodatkowania – uwagi ogólne	80	141
III. Umowy o zapobieganiu podwójnemu opodatkowaniu	82	142
IV. Podwójny charakter umów o zapobieganiu podwójnemu opodatkowaniu	83	144
§ 5. Wpływ orzecznictwa na źródła prawa podatkowego	84	146
I. Uwagi ogólne	84	139
II. Rola orzecznictwa podatkowego dla praktyki stosowania prawa	85	148
III. Związki między tworzeniem a stosowaniem prawa podatkowego	87	151
§ 6. Wpływ zwyczaju i nauki na źródła prawa podatkowego	89	155
I. Zwyczaj w prawie podatkowym	89	155
II. Znaczenie nauki dla źródeł prawa podatkowego	90	158
Rozdział VI. Wykładnia prawa podatkowego	92	158
§ 1. Pojęcie wykładni prawa	92	158
I. Uwagi ogólne	92	158
II. Teorie statyczne i dynamiczne wykładni prawa	94	162
III. Cel wykładni prawa	95	164
§ 2. Założenia wykładni prawa podatkowego	96	165
I. Rola elementów statycznych w wykładni prawa podatkowego	96	165
II. Zasada pewności i sprawiedliwości	97	166
III. Dyrektywy interpretacyjne	99	169
§ 3. Wykładnia językowa prawa podatkowego	99	170
I. Tekst ustawy jako punkt wyjścia wykładni językowej	99	170
II. Stosowanie wykładni językowej	101	170
§ 4. Wykładnia systemowa prawa podatkowego	105	179
I. Pojęcie wykładni systemowej	105	179
II. Zewnętrzna wykładnia systemowa prawa podatkowego	107	182
III. Wewnętrzna wykładnia systemowa prawa podatkowego	107	183
IV. Zakres wykładni systemowej	108	185
V. Wsteczne działanie prawa podatkowego	111	189
§ 5. Wykładnia celowościowa prawa podatkowego	112	190
I. Pojęcie wykładni celowościowej	112	190
II. Gospodarczy sposób rozpatrywania prawa podatkowego	115	194
III. Powiązanie różnych rodzajów wykładni	116	196
§ 6. Analogia w prawie podatkowym	117	198
I. Pojęcie analogii	117	198
II. Cele analogii	119	201
III. Luka w prawie podatkowym	120	203
IV. Zakres stosowania analogii w prawie podatkowym	123	208

Część II. Ogólne prawo podatkowe

Rozdział VII. Założenia systemu ogólnego prawa podatkowego	127	209
§ 1. Pojęcie ogólnego prawa podatkowego	127	209
I. Istota i zakres ogólnego prawa podatkowego	127	209
II. Kodyfikacja ogólnego prawa podatkowego	134	228
§ 2. Główne kierunki rozwoju ogólnego prawa podatkowego		
w Polsce	137	235
I. Okres międzywojenny	137	235
1. Postępowanie podatkowe i zobowiązania podatkowe w latach 1918–1934	137	235
2. Ogólne prawo podatkowe w Ordynacji podatkowej z 15.3.1934 r.	140	240
II. Okres powojenny	144	248
Rozdział VIII. Zobowiązania podatkowe	149	253
§ 1. Charakterystyka ogólna	149	253
I. Problem rozgraniczenia materialnego prawa podatkowego i procedury podatkowej w ogólnym prawie podatkowym	149	253
II. Regulacja prawa zobowiązań podatkowych w ustawie z 29.8.1997 r. – Ordynacja podatkowa	151	259
§ 2. Obowiązek i zobowiązanie podatkowe	156	268
I. Uwagi ogólne	156	268
II. Stosunek zobowiązaniowy w prawie podatkowym	157	270
III. Rola obowiązku podatkowego w kształtowaniu stosunku prawnego zobowiązania podatkowego	160	276
IV. Regulacja prawna obowiązku i zobowiązania podatkowego w Ordynacji podatkowej	163	282
§ 3. Podmioty stosunków zobowiązaniowych w prawie podatkowym	164	284
I. Uwagi ogólne	164	284
II. Organ podatkowy jako podmiot zobowiązań podatkowych	166	288
III. Podatnik jako podmiot zobowiązań podatkowych	168	293
IV. Inne podmioty zobowiązań podatkowych	170	298
§ 4. Powstawanie zobowiązań podatkowych	173	302
I. Metody przekształcania obowiązku podatkowego w zobowiązanie podatkowe	173	302
II. Przedawnienie prawa do wymiaru podatkowego	175	304
III. Zaniechanie poboru podatku	177	307
§ 5. Wygasanie zobowiązań podatkowych	179	314
I. Uwagi ogólne	179	314
II. Wykonywanie zobowiązań podatkowych poprzez zapłatę	181	318
1. Formy i terminy zapłaty podatku	181	318
2. Skutki nieterminowej zapłaty podatku	184	325

3. Potrącenie jako szczególny sposób zapłaty podatku	188	329
4. Nadpłata podatku	190	336
III. Wygasanie zobowiązań podatkowych przez przeniesienie własności rzeczy lub praw majątkowych	195	344
IV. Wygasanie zobowiązań podatkowych przez przedaw- nienie	196	345
V. Wygasanie zobowiązań podatkowych przez umorzenie	198	348
§ 6. Zabezpieczenie wykonania zobowiązań podatkowych	201	355
§ 7. Odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe	209	367
I. Uwagi ogólne	209	367
II. Założenia odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe	210	369
III. Odpowiedzialność podatnika, płatnika i inkasenta za zobo- wiązania podatkowe	213	376
1. Odpowiedzialność podatnika	213	376
2. Odpowiedzialność płatnika i inkasenta	215	379
IV. Odpowiedzialność następcy prawnego za zobowiązania podatkowe	217	384
V. Odpowiedzialność osób trzecich za zobowiązania po- datkowe	220	391
1. Ogólne zasady odpowiedzialności osób trzecich	220	391
2. Odpowiedzialność poszczególnych kategorii osób trzecich	225	397
Rozdział IX. Postępowanie podatkowe	228	404
§ 1. Charakterystyka ogólna	228	404
I. Podstawowe cele postępowania podatkowego	228	404
II. Technika postępowania podatkowego	230	408
III. Postępowanie podatkowe jako szczególne postępowanie administracyjne	236	417
IV. Regulacja prawna postępowania podatkowego	239	421
§ 2. Ewidencja podatników oraz gromadzenie i wykorzystywanie informacji podatkowej	243	426
I. Uwagi ogólne	243	426
II. Ewidencja podatników	245	429
III. Gromadzenie i wykorzystywanie informacji podatkowej	248	432
IV. Tajemnica skarbową	249	435
§ 3. Kontrola podatkowa	252	444
I. Uwagi ogólne	252	444
II. Przebieg kontroli podatkowej	254	446
1. Uwagi ogólne	254	446
2. Gromadzenie i wykorzystywanie materiałów faktycz- nych przez organy podatkowe	255	448
3. Zeznania i deklaracje podatkowe	258	454
4. Księgi jako dowód w postępowaniu podatkowym	262	460
III. Kontrola podatkowa jako element konstrukcyjny postę- powania podatkowego	270	475

1. Uwagi ogólne	270	475
2. Kontrola prawidłowości ustalania i realizacji zobowiązań podatkowych przez podatników i płatników	270	477
3. Kontrola skarbowa	274	485

Część III. Szczegółowe prawo podatkowe

Rozdział X. Założenia systemu szczegółowego prawa podatkowego.....

	279	491
§ 1. Pojęcie szczegółowego prawa podatkowego	279	491
I. Racjonalny a historyczny system podatkowy	279	491
II. Struktura systemu podatkowego	284	502
III. Systematyka podatków	286	507
1. Uwagi ogólne	286	507
2. Podatki pośrednie i bezpośrednie	287	510
3. Podatki obrotowe i rzeczowe	288	514
4. Podatki przychodowe, obrotowe, dochodowe i majątkowe	289	516
5. Inne podziały podatków	290	521
6. Struktura współczesnych systemów podatkowych	293	524
§ 2. Rozwój polskiego systemu prawa podatkowego	294	528
I. Kształtowanie się systemu podatkowego w okresie międzywojennym	294	528
II. Struktura systemu podatkowego w okresie międzywojennym	295	532
III. Zmiany systemu podatkowego w latach 1944–1951	296	536
IV. Aktualna struktura polskiego systemu podatkowego	298	539

Rozdział XI. Podatki dochodowe

	301	545
§ 1. Historia	301	545
I. Kształtowanie się konstrukcji podatku dochodowego	301	545
II. Typy podatku dochodowego	302	546
III. Podstawowe cechy podatku dochodowego	304	550
§ 2. Główne kierunki rozwoju polskiego podatku dochodowego	305	552
I. Okres międzywojenny	305	552
II. Okres powojenny	306	555
1. Podatek dochodowy	306	555
2. Podatek od wynagrodzeń	307	559
3. Podatek wyrównawczy	309	562
4. Opodatkowanie dochodów państwowych i spółdzielczych podmiotów gospodarczych	310	563
5. Kierunki reformy podatku dochodowego	311	566
§ 3. Ogólna charakterystyka	313	570
I. Podatek dochodowy od osób fizycznych a podatek dochodowy od osób prawnych	313	570
II. Miejsce podatku dochodowego we współczesnych systemach podatkowych	315	576

§ 4. Podmioty podatku dochodowego	316	580
I. Uwagi ogólne	316	580
II. Podmioty podatku dochodowego od osób fizycznych	317	582
III. Podmioty podatku dochodowego od osób prawnych	322	590
IV. Ograniczony i nieograniczony obowiązek podatkowy	326	602
§ 5. Przedmiot podatku dochodowego	330	609
I. Uwagi ogólne	330	609
II. Zakres przedmiotowy podatku dochodowego od osób fizycznych	331	612
1. Uwagi ogólne	331	612
2. Źródła przychodów	334	618
3. Zwolnienia przedmiotowe	337	623
4. Koszty uzyskania przychodu	340	628
5. Dochody o charakterze szczególnym	345	640
III. Zakres przedmiotowy podatku dochodowego od osób prawnych	348	644
1. Dochód jako przedmiot opodatkowania	348	644
2. Przychody	356	660
3. Zwolnienia przedmiotowe	360	668
4. Koszty uzyskania przychodu	363	674
§ 6. Podstawa opodatkowania w podatku dochodowym	385	718
I. Uwagi ogólne	385	718
II. Powiązania przedmiotu podatku i podstawy opodatkowania w konstrukcjach prawnych podatku dochodowego od osób fizycznych i od osób prawnych	387	722
III. Odliczenia od podstawy opodatkowania i od podatku w podatku dochodowym od osób fizycznych	388	726
IV. Odliczenia od podstawy opodatkowania w podatku dochodowym od osób prawnych	392	734
§ 7. Stawki w podatku dochodowym	393	737
I. Uwagi ogólne	393	737
II. Stawki podatkowe w podatku dochodowym od osób fizycznych	395	741
1. Konstrukcja prawna taryfy podatkowej	395	741
2. Progresywna taryfa podatkowa a procesy inflacyjne	396	743
3. Ryczałt podatkowy jako element prawa materialnego i postępowania podatkowego	397	745
4. Konstrukcja prawna ryczałtu	399	751
5. Szczególne stawki podatkowe	400	752
III. Stawki podatkowe w podatku dochodowym od osób prawnych	401	754
§ 8. Obliczanie i pobór podatku dochodowego	402	758
I. Uwagi ogólne	402	758
1. Założenia postępowania podatkowego w podatku dochodowym	402	758
2. Technika postępowania podatkowego	404	762

II. Obliczanie należności podatkowych przez płatników w podatku dochodowym od osób fizycznych	407	771
III. Obliczanie należności podatkowych przez płatników w podatku dochodowym od osób prawnych	410	777
IV. Samoobliczanie podatkowe w podatku dochodowym od osób fizycznych	411	779
V. Samoobliczanie podatkowe w podatku dochodowym od osób prawnych	413	787
Rozdział XII. Podatki obrotowe	415	790
§ 1. Historia	415	790
I. Kształtowanie się konstrukcji podatków obrotowych	415	790
II. Podstawowe kierunki rozwoju podatków obrotowych w Polsce	417	794
1. Okres międzywojenny	417	794
2. Okres powojenny	418	799
§ 2. Ogólna charakterystyka	421	805
I. Uwagi ogólne	421	805
II. Rodzaje podatków obrotowych	422	808
III. Formy ogólnego podatku obrotowego	424	813
IV. Akcyzy, monopole i inne podatki obrotowe	430	826
§ 3. Podatek od towarów i usług	433	831
I. Podstawowe założenia	433	831
II. Podmioty podatku	435	837
III. Przedmiot podatku	439	846
IV. Podstawa opodatkowania	447	863
V. Stawki podatkowe	450	868
VI. Obowiązek i zobowiązania podatkowe	454	877
VII. Technika obliczania i poboru podatku	459	890
§ 4. Podatek akcyzowy	468	911
I. Podstawowe założenia	468	911
II. Zakres podmiotowy i przedmiotowy	472	921
III. Obowiązek i zobowiązania podatkowe	474	926
IV. Podstawa opodatkowania i stawki podatkowe	476	933
§ 5. Podatek od gier	478	938
§ 6. Podatek od czynności cywilnoprawnych	480	941
I. Uwagi ogólne	480	941
II. Zakres podmiotowy i przedmiotowy	481	945
III. Podstawa opodatkowania i stawka podatkowa	484	949
IV. Obowiązek i zobowiązanie podatkowe oraz ustalanie i pobór należności podatkowych	486	954
Rozdział XIII. Podatki przychodowe i majątkowe	488	960
§ 1. Historia	488	960
§ 2. Podstawowe kierunki rozwoju polskich podatków przycho- dowych i majątkowych	490	963

I. Okres międzywojenny	490	963
II. Okres powojenny	492	970
§ 3. Ogólna charakterystyka	495	978
§ 4. Podatek rolny	500	990
I. Podstawowe założenia	500	990
II. Podmioty podatku	501	992
III. Przedmiot podatku	503	996
IV. Podstawa opodatkowania	505	1001
V. Stawka podatkowa	508	1007
VI. Ustalanie i pobór należności podatkowych	509	1010
§ 5. Podatek leśny	510	1014
I. Uwagi ogólne	510	1014
II. Podmiot i przedmiot podatku	511	1016
III. Podstawa opodatkowania i stawka podatkowa	512	1019
IV. Ustalanie i pobór należności podatkowych	513	1023
§ 6. Podatek od nieruchomości	513	1025
I. Uwagi ogólne	513	1025
II. Podmiot i przedmiot podatku	515	1029
III. Podstawa opodatkowania i stawka podatkowa	520	1042
IV. Ustalenie i pobór należności podatkowych	523	1049
§ 7. Podatek od środków transportowych	524	1052
§ 8. Oplata skarbowa	526	1060
§ 9. Podatek od posiadania psów i opłata miejscowa	529	1066
I. Uwagi ogólne	529	1066
II. Podatek od posiadania psów	530	1067
III. Oplata miejscowa	531	1069
§ 10. Podatek od spadków i darowizn	533	1071
I. Uwagi ogólne	533	1071
II. Podmiot i przedmiot podatku	534	1075
III. Podstawa opodatkowania i stawka podatkowa	538	1089
IV. Powstanie obowiązku podatkowego oraz ustalanie i pobór należności podatkowych	542	1097
Indeks rzeczowy	547	